

FOLKESKOLEN**LØFT** Støtter den tidlige læseindsats

En særlig
håndsrækning
til elever i risiko for
ordblindhed

GYLDENDAL [Læs mere](#)

Debat

Når man fokuserer på sanktioner, rammer det primært drenge fra socioøkonomisk udsatte familier og elever fra etniske minoriteter. Foto: A-Digit/Getty Images

FOLKESKOLEN

Opdragelsesskolen: Fører afskrabning af tyggegummi til artige elever?

Oprydning, gulvvask og afskrabning af tyggegummi. Børne- og undervisningsministeren ønsker mere opdragende metoder for at fremme ro og orden, men hvad siger forskningen om brugen af sanktioner i skolen?

Mikkel Giver Kjer

SENIORANALYTIKER, VIVE - DET NATIONALE FORSKNINGS- OG ANALYSECENTER FOR VELFÆRD

Hans Henrik Sievertsen

PROFESSOR MSO, VIVE - DET NATIONALE FORSKNINGS- OG ANALYSECENTER FOR VELFÆRD

OFFENTLIGGJORT 09.10.2024 - 04:30

Dette er et debatindlæg. Indlægget er udtryk for skribentens holdning.

Den danske folkeskole skal være mere opdragende. Det er den socialdemokratiske vision, der træder tydeligt frem, når man gransker børne- og undervisningsminister Mattias Tesfayes (S) [udkast til en ny bekendtgørelse](#) om fremme af god orden i folkeskolen, som netop er sendt i høring. Det opdragende er ikke at eftersidning,

FOLKESKOLEN

kan forstå konsekvenserne af sine handlinger. Det opdragende handler ligeledes om tydeligere krav til forældre om at forbedre deres barns opførsel i skolen. Her vil man også muliggøre økonomiske sanktioner som fratagelse af børneydelsen, hvis forældre ikke lever op til deres ansvar.

Den negativ spiral

Da udkastet til den nye ordensbekendtgørelse blev offentliggjort, sagde børne- og undervisningsministeren, Mattias Tesfaye: "Jeg ved ikke, om det er gammeldags eller nymodent".

Det ved vi heller ikke, men måske kan vi bedre svare på, om straf eller sanktioner rent faktisk virker. Vores viden om, hvorvidt sanktioner virker i Danmark, er dog begrænset. Det skyldes blandt andet, at det er svært at afgøre, om positive eller negative resultater netop skyldes sanktionerne, eller om de i stedet kan tilskrives andre initiativer, skolerne måtte have iværksat samtidig. Derfor må vi ty til den mere generelle forskningslitteratur for svar.

Skoler har overordnet set to forskellige tilgange til at sikre ro og orden: sanktioner (for eksempel ekstra lektier eller eftersidning) og understøttende indsatser (for eksempel adfærdsstøtte til udsatte elever).

En del sociologisk forskning har kortlagt, at når vi fokuserer på sanktioner for at sikre ordentlig opførsel i skolen, rammer det primært drenge fra socioøkonomisk udsatte familier og elever fra etniske minoriteter.

Nyere psykologisk forskning har desuden vist, at børn med følelsesmæssige og adfærdsmæssige forstyrrelser, opmærksomhedsforstyrrelser/hyperaktivitetsforstyrrelser og indlæringsvanskeligheder har større sandsynlighed for at blive suspenderet eller bortvist fra skolen end deres ikke-ramte jævnaldrende.

Men virker sanktioner så?

De studier, der undersøger sammenhængen mellem sanktioner og adfærd, viser overvejende, at sanktioner som eftersidning kan fremprovokere en spiral af mere problematisk adfærd: Det kan for eksempel handle om, at eftersidning kan have utilsigtede konsekvenser, især i forhold til elevens følelser af skam.

Når elever bliver pålagt eftersidning, kan de føle sig udstødte fra fællesskabet og dermed opleve dyb skam over deres handlinger. I stedet for at fremme refleksion og læring fra fejl kan eftersidning forstærke negative følelser og gøre det sværere for eleverne at engagere sig positivt i skolen. Det kan resultere i en ond cirkel, hvor skam og isolation blot forstærker den problematiske adfærd. Et amerikansk studie viser endda, at brugen af eftersidning korrelerer med senere alvorlige adfærdsproblemer som antisocial adfærd, kriminalitet og tidlig indtræden i ungdomskriminalitet.

Tvivlsom implementering, manglende viden

Om disse mere pædagogiske, såkaldt opdragende aktiviteter til såvel elever som forældre fører til mere ro, orden og positiv elev-adfærd er derfor usikkert. Intentionerne i udkastet vakler da også allerede, eftersom relevansen og praksisværdien af ovenstående fik en mildest talt kølig modtagelse af de centrale aktører i folkeskolen, herunder Danmarks Lærereforening, Skolelederforeningen og Danske Skoleelever. Forpersonen for Danske Skoleelever, Caroline Hermansen, kaldte det endda en såkaldt symptombehandling. Der er modstand mod lovgivningen, og det kan føre til implementeringsproblemer, når dem, der skal effektivisere lovgivningen, ikke tror på den.

Når det er sagt, så mangler vi i og udenfor Danmark solid viden om betydningen af brugen af sanktioner. Langt de fleste studier, der findes, er baseret på udenlandske skoler, hvor både kultur og elevadfærd adskiller sig markant fra danske forhold. Vi ved derfor ikke nok om, hvorvidt eftersidning, hjemsendelse med videre skaber langvarige ændringer i adfærd, eller om det blot opretholder en forældet disciplinær struktur. Det er måske et første meningsgivende skridt at kortlægge, før der gøres mere.

I den kommende tid vil Mikkel Giver Kjer og Hans Henrik Sievertsen belyse aktuelle skolenyheder og problemstillinger fra et forskningsperspektiv.

Det har vi læst:

Achilles, G. M., McLaughlin, M. J., & Croninger, R. G. (2007): Sociocultural correlates of disciplinary exclusion among students with emotional, behavioral,

and learning disabilities in the SEELS national dataset

Deltag i debatten - send dit indlæg på 400-600 ord til debat@folkeskolen.dk

1 kommentar

LOG IND

FOLKESKOLEN

oprette en nedenfor. Bemærk, at du angive både for- og efternavn, og det er dit navn, ikke dit brugernavn, der vil blive vist ved kommentaren (i øjeblikket beder systemet desværre ikke om fuldt navn - det kan du indsætte her <https://hyvor.com/account>). Se [Folkeskolen.dk's debatregler](#)

log ind for at kommentere

Nyeste ▾

Kenneth Mandrup 6 måneder siden

Man skal jo tilpasse sin pædagogiske praksis efter børnene.

Konsekvenspædagogik kan ikke stå alene. Omvendt kan den forstående tilgang heller ikke stå alene.

Der skal være en vis balance mellem at være konsekvent men også forstående og empatisk. Men nu har vi prøvet

"eftergivenhed" i et årti, uden succes. Hvad med lige at stramme lidt op? Hvis man skrabber sin tyggegummirest op fra gulvet, smider man næppe tyggegummiet på gulvet

FOLKESKOLEN

man måske slet ikke til i skolen? Så skal der nok specialpædagogik og en udredning til?

Hvis man laver forskning på området i Danmark, er det nok en god ide, at man ikke ensidigt i metoden kun undersøger "eftersidninger" og virkning. Man skal jo netop se konsekvenser i samspil i det brede perspektiv af forskellige faktorer og metoder.

👍 1 Svar

Læs den seneste udgave
af fagbladet
Folkeskolen

FOLKESKOLEN

Om Folkeskolen

- [Kontakt](#)
- [Om Folkeskolen](#)
- [Presseetik](#)
- [Ophavsret](#)
- [Bladarkiv](#)
- [Udgivelsesplan](#)
- [Abonnement](#)

Annoncering

- [For annoncører](#)

Klag over bladlevering

- [Ved problemer med leveringen af fagbladet Folkeskolen](#)

Andre sider

- [Lærerjob.dk](#)
- [Lærerprofession.dk](#)

Nyhedsbreve

- [Nyhedsbreve fra folkeskolen.dk](#)

Vi tager ansvar for
indholdet og er tilmeldt

PRESSE
NÆVNET

FOLKESKOLEN

- [Administrer samtykke](#)
- [Cookiepolitik](#)

**håndsrækning
til elever i risiko for
ordblindhed**

GYLDENDAL

Læs mere